

Maryna V. Denysenko, Associate Professor, PhD in Education,
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv

THE SECONDARY CULTURAL LANGUAGE PERSONALITY FORMATION

The article deals with some stages of of the competent secondary cultural-language personality formation, which is realized on basis of expanded capabilities of the language and secondary language personality; "visible cultural diggerences"and "invisible cultural roots"have been examined; the five phases of culture that are crucial in relation to forming competent personality have been characterized; the model of the competent secondary cultural-language personality formation has been offered

Key words: *the secondary cultural-language personality, phases of culture, the model of the competent secondary cultural-language personality formation.*

УДК 81'255=161.2

Дзвоник А.І., студ.,
Інститут філології КНУ ім. Тараса Шевченка

ВІДТВОРЕННЯ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОВИ РОМАНІВ Ч. ДІККЕНСА В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ

У статті проведено аналіз специфіки ідіостилу англійського письменника Чарльза Діккенса, визначено характерні риси його ідіолекту та своєрідність його мовлення; проведено дослідження лексико-стилістичних особливостей мови романів Ч. Діккенса; досліджено особливості відтворення розмовної мови, діалектної та жаргонної лексики, просторіччя кокні у перекладах творів Ч. Діккенса; охарактеризовано особливості перекладу фразеологізмів у романах Ч. Діккенса; надано характеристику синтаксичних трансформацій під час перекладу романів Ч. Діккенса українською мовою.

Ключові слова: *переклад, діалектизм, жаргонна лексика, фразеологізм, стилістичний прийом.*

Цілком зрозуміло, що людина, яка займається перекладацькою діяльністю, повинна прискіпливо добирати відповідні стилістичні засоби, щоб якомога ближче передати ідіолектні особливості вихідного тексту, наблизити переклад до специфіки національної

ментальності того письменника, чий твір перекладається, та читачів, для яких він призначений.

Проблема індивідуально-художнього стилю, область між лінгвістикою і літературознавством, завжди цікавила дослідників. Її детальний розгляд веде до отримання багатої і різноманітної інформації, що міститься у художньому тексті. Беззаперечним видається той факт, що індивідуально-творче використання засобів мови несе на собі відбиток авторської індивідуальності, сукупності рис, властивих творцеві того чи іншого твору.

Творчий феномен англійського письменника-романіста Ч. Діккенса викликав широкий відгомін на сторінках тогочасних видань і сьогодні є джерелом літературознавчих рефлексій. Погоджуємося із думкою Л.Н. Богачевської про те, що вивчення художніх досягнень багатогранного талановитого митця, здається, ніколи не буде вичерпним, що демонструє журнал "Діккенсіана", який був заснований ще в 1905 році та продовжує видаватись у ХХІ сторіччі [2, 3].

У цьому контексті незайвим було б згадати й про ідіосинкразію творчого стилю видатного письменника. Так, на думку О.М. Телятнікової, у Ч. Діккенса засоби образності й виразності знаходяться на межі двох основних форм: гумору й сатири. При цьому більшість висловлювань тяжіють до іронічного висміювання [7, 27].

Щодо лексичної наповненості творів Ч. Діккенса, то тут слід згадати про літературно-книжкову лексику. За І.Р. Гальперінім, коли літературно-книжкова лексика використовується у спілкуванні неофіційного характеру, вона набуває специфічного характеру, тобто починає виконувати стилістичні функції [3, 54-55]. Так, наприклад, мовний портрет містера Мікобера з твору Ч. Діккенса "David Copperfield" створюється використанням літературно-книжкової лексики (а також і іншими рисами письмового типу мови), що типізується, у звичайній побутовій ситуації.

Т. Ямамото у своєму дослідженні "Growth and system of the language of Dickens" називає "глибинну структуру англійської мови Ч. Діккенса" ідіоматичною (переклад наш) [12].

Пронизані твори Ч. Діккенса й сленгізмами. Так, наприклад, "Скорочений словник сленгу" фіксує слово *Scrooge* у значенні "зла і скупа людина" з поміткою "сленг". Слово це утворене від імені героя твору Діккенса "A Christmas Carol".

Відомо, що наявні в мові прислів'я й приказки є засобами емоційної оцінки фактів об'єктивної дійсності. Їх використання у

стилі художньої мови, у публіцистичному стилі, у стилі наукової прози і под. може розглядатися як застосування виражальних засобів мови.

Стилістичні синоніми зазвичай використовуються для того, щоб надати емоційного забарвлення висловлюванню. І.Р. Гальперін наголошує на особливостях використання цього прийому письменником.

На думку відомого лінгвіста, використання синонімів іноді окрім своєї смислової функції придбаває і ритміко-мелодійну функцію, як наприклад, в описі Скруджа у творі "Christmas Carol" у Ч. Діккенса:

... a squeezing, wrenching, grasping, scraping, clutching, covetous old sinner! [3, 26]

Як зазначає Ю. Чала, "у наш час актуальною залишається проблема перекладу творів, які належать до світової класики. Такий зоряний період в історії Британії в цілому, і в англійській літературі, зокрема, як Вікторіанство, на українському культурному тлі представлений дуже дискретно. З півсотні творів Чарлза Діккенса українською мовою перекладено лише півдесятка" [8, 125].

Ф.Р. Лівіс підкреслює майстерність володіння письменником "словом, фразою, ритмом, образом", а також легкість та свободу використання ним засобів англійської мови. Він впевнений, що в цьому йому не має рівних, крім Шекспіра, і, як висновок, стверджує: "Діккенс – великий поет" [11, 206]. Лівіс неодноразово підкреслює, що гнучкість мистецтва Діккенса належить багатому та поетичному мистецтву слова. Діккенс, проголошує критик, "не пише "поетичну прозу"; він пише з поетичною силою генія вербального вираження про те, що він так гостро відчуває.

Не можемо не погодитись із твердженням про те, що "для творів художньої літератури дія на читача залежить від літературних переваг тексту, які одержують більш менш широке визнання у читачів. Основне прагматичне завдання перекладу такого тексту полягає в тому, щоб створити на мові перекладу текст, що володіє здатністю чинити аналогічну художньо-естетичну дію на читача перекладу. Прочитавши в перекладі твори Шекспіра або Ч. Діккенса, читач повинен відчути силу літературного таланту автора оригіналу, зрозуміти, чому у себе на батьківщині він вважається великим драматургом, прозаїком або поетом. Якщо перекладачеві вдалося цього досягнути, можна говорити про адекватне відтворення комунікативного ефекту оригіналу" [4, 254].

Унаслідок свого маргінального положення Ч. Діккенс мав змогу сприймати багато соціолектів, ніколи не пізнаючи їх настільки, щоб користуватися ними "напрямую". У нього було те, що М. Бахтін називав "вмінням освоїтися зі словом як із об'єктом характерним і в той же час інтенціональним явищем", а це означає відчувати "внутрішню форму" у чужій мові та "внутрішню форму" своєї мови як чужої" [1, 179].

Після аналізу текстів романів Ч. Діккенса англійською мовою та в українських перекладах: "The Adventures of Oliver Twist" [10], "Пригоди Олівера Твіста" у перекладі М.Пінчевського [6], "Great Expectations" [9], "Великі сподівання" у перекладі Р.Доценко [5], було відібрано лексичні одиниці, що містять приклади розмовної мови, діалектичної та жаргонної лексики, просторіччя кокні.

У наведеному уривку з роману "Пригоди Олівера Твіста" знаходимо велику кількість діалектизмів:

'That's acause they damped the straw afore they lit it in the chimbley to make 'em come down again,' said Gamfield; 'that's all smoke, and no blaze; vereas smoke ain't o' no use at all in making a boy come down, for it only sinds him to sleep, and that's wot he likes. Boys is wery obstinit, and wery lazy, Gen'l'men, and there's nothink like a good hot blaze to make 'em come down vith a run. It's humane too, gen'l'men, acause, even if they've stuck in the chimbley, roasting their feet makes 'em struggle to hextricate theirselves.'[10, 16].

У перекладі М.Пінчевського це уривок було відтворено таким чином. Порівняймо:

- Тільки через те, що дехто змочує солому, перше ніж підпалити її в каміні, щоб, гм, хлопець хутчіш вилазив,- пояснив Гемфілд.- Від вогкої соломи диму багато, а вогню ніякого, а самим димом хлопця не викуриш – він просто засинає, бо його хлібом не годуй, дай тільки поспати. Хлопці, вони, гм, дуже ледачі, їх, джентльмени, нічим не проймеш – не викуриш, окрім як добрячим вогнем. До того ж вогонь їм на користь, джентльмени, бува, часом застрянуть у димарі, досить їм припекти п'яти – і вони звідти кулею вихопляться [6, 33-34].

Загалом значення англійських діалектизмів було відтворено нейтральною лексикою в перекладі на українську мову.

Розгляньмо детальніше способи перекладу діалектичних лексичних одиниць у реченнях:

Оригінал	Переклад
<i>The receding footsteps of the speaker were heard; and, in another minute, the form of Mr. John Dawkins, otherwise the Artful Dodger, appeared. [10, 79]</i>	Кроки подаленіли, і за хвилину з темряви виник містер Джек Докінс, він же <u>Спритний Пройда</u> . [6, 124]
<i>It's humane too, <u>gen'l'men</u>, <u>acause</u>, even if they've stuck in the <u>chimbley</u>, roasting their feet makes 'em struggle to <u>hextricate</u> theirselves.' [10, 16]</i>	До того ж вогонь їм на користь, <u>джентльмени</u> , бо ноли вони, бува, часом застрянуть у <u>димарі</u> , досить їм <u>припекти</u> п'яти – і вони <u>звідти кулею вихопляться</u> . [6, 34]
<i>'That's <u>acause</u> they damped the straw afore they lit it in the <u>chimbley</u> to make 'em come down again,' said Gamfield [10, 16]</i>	Тільки <u>через те</u> , що дехто змочує солому, перше ніж підпалити її в <u>каміні</u> , щоб, гм, хлопець хутчіш вилазив,- пояснив Гемфілд. [5, 33]

В аналізованих текстах творів є також і неологізми: *merry-go-round, half-baptized, psalm-singer* та ін.:

Оригінал	Переклад
<i>Oh, my eye! here's a <u>merry-go-rounder</u>! [10, 123]</i>	Ой, помру, ой, <u>цирк</u> ! Томмі Чітлінг улопався! [6, 186]
<i>'The child that was <u>half-baptized</u> Oliver Twist, is nine year old today.' [10, 10]</i>	Хлопчикові Твісту, <u>охрещеному</u> Олівером, сьогодні виповнюється дев'ять років. [6, 25]
<i>They're soft-hearted <u>psalm-singers</u>, or they wouldn't have taken him in at all; and they'll ask no questions after him, fear they should be obliged to prosecute, and so get him lagged. [10, 80]</i>	Ті люди, певно, <u>слиняві святенники</u> , інакше вони не взяли б його до себе. І через поліцію вони його не шукатимуть – боятимуться, що їх змусять подати позов і малий врешті опиниться за ґратами. [6, 126]

Сленгізми, жаргонізми крадіїв та злочинців, а також вульгаризми особливо часто зустрічаються у романі "Пригоди Олівера Твіста", наприклад: *crack, crib, fence, ken, put-up job, blunt, bran = loaf, darky, grub = food. limb, kinchin lay, morrice, prig, trap.*

У перекладі М. Пінчевського вони відтворені відповідно і досить вдало за допомогою засобів української мови. Порівняймо:

Оригінал	Переклад
<i>'Here,' said Toby, as the young Jew placed some fragments of food, and a</i>	- Ну,- сказав Тобі, коли молодий євреї поставив на стіл якусь їжу і

<i>bottle upon the table, 'Success to the crack!'</i> [10, 110-111]	пляшку.- Щоб наше діло вигоріло! [6, 167]
<i>What have you got to say for yourself, you withered old fence, eh?'</i> [10, 196]	Ну, то чим же ти, стара п'явко, виправдашся, га? [6, 291]
<i>'Smelling the grub like a old lady a going to market!'</i> [10, 195]	Чує їдло, як та стара баба, що чимчикує на ярмарок. [6, 28]
<i>Up with you on your pins. There! Now then! 'Morrice!'</i> [10, 40]	Ну, зводься на задні! Отак! І зайда! [6, 69]
<i>'A new pal,' replied Jack Dawkins, pulling Oliver forward.</i> [10, 42]	- Новий товаришок,- відповів Джек Докінс, підштовхуючи вперед Олівера. [6, 71]
<i>'What a pity it is he isn't a prig!'</i> [10, 91]	- Шкода, що він не вурка! [6, 141]

Переклад фразеологізмів у романах Ч. Дікенса:

Оригінал	Переклад
<i>'It's as dark as the grave,' said the man, groping forward a few steps. 'Make haste!'</i> [10, 131]	- Тут темно, як у домовині,- мовив незнайомиць, ступивши навмання кілька кроків уперед.- Не баріться [6, 197]
<i>'Did he come quiet?'</i> inquired Sikes. <i>'Like a lamb,'</i> rejoined Nancy. [10, 104]	- Слухняно йшов? – поцікавився Сайкс. – Мов ягня,- відповіла Ненсі. [6, 158]
<i>They beat and ill-use me, Dick; and I am going to seek my fortune, some long way off</i> [10, 37]	Я втік. Мене б'ють і кривдять, і тепер я йду шукати долі, сам не знаю куди. [6, 65]
<i>There was dinner prepared, and there were bedrooms ready, and everything was arranged as if by magic.</i> [10, 264]	їх уже чекав обід, спочивальні були приготовлені, і все було влаштовано, наче за помахом чарівної палички. [6, 391]
<i>Messrs. Blathers and Duff came back again, as wise as they went.</i> [10, 157]	А тому Бледерз із Дафом повернулися ні з чим. [6, 234]

У текстах вибірки знаходимо синтаксичний прийом перифраз, так званий до-перифраз, коли у реченнях і запитаннях англійською мовою допоміжне дієслово *do* випускається. Оскільки українська мова має іншу граматико-синтаксичну структуру речення й запитання, то перекладач не мав змоги відтворити цей синтаксичний стилістичний прийом у перекладі.

Порівняймо:

Оригінал	Переклад
<i>'Didn't know I was here!' repeated Mrs. Bumble. 'What do you do here?'</i> [10, 182]	- Він не знав, що я тут! – повторила місіс Бамбл.- <u>А чого тобі тут треба?</u> [6, 272]
<i>'How came that dog here?'</i> he asked [10, 259]	- <u>Як потрапив сюди собака?</u> – спитав він [6, 384]
<i>Oliver <u>knew not</u> the cause of this sudden exclamation; for, not being strong enough to bear the start it gave him, he fainted away.</i> [10, 59]	Олівер <u>не довідався</u> , що саме здивувало містера Браунлоу: це надто слабкий, він зомлів від несподіваного вигуку. [6, 96]

Наступні приклади вибірки є зразками стилістичного синтаксичного прийому подвійного заперечення, яке так вдало використав письменник. На жаль, емоційне забарвлення повідомлення, а відповідно й вплив на читача, тут у перекладі на українську мову було практично втрачено. Порівняймо:

Оригінал	Переклад
<i>'You <u>won't do nothing</u> of the kind,' rejoined Mr. Sikes.</i> [10, 196]	- Ба, ні. <u>Так діла не буде,</u> - заперечив містер Сайкс.- [6, 292]
<i>Oh, why didn't he rob some rich old gentleman of all his walables, and go out as a gentleman, and not like a common prig, without <u>no honour nor glory!</u>'</i> [10, 222]	Ох, чому він не зідрав з якого-небудь багатого дідуганя золото-діаманти, щоб вирушити у далекі краї із славою, як справжній джентльмен, а не якимось там жалюгідним злодюжкою, <u>без будь-якої пошани.</u> [6, 329]
<i>'No, nor nobody never did; but now she's dead, we've got to bury her; and that's the direction; and the sooner it's done, the better.'</i> [10, 28]	.- <u>І не тільки ви! Ніхто! Зроду! А тепер вона взяла й померла, і нам доводиться ховати її! Ось адреса, і що швидше ви упораете це діло, то краще</u> [6, 51]

Ще одним важливим синтактико-стилістичним прийомом Ч. Діккенса є перелік. Ось як наступний уривок було відтворено М. Пінчевським засобами української мови. Він також застосовував подібну техніку оповіді і використав перелік:

Оригінал	Переклад
<i>Countrymen, butchers, drovers, hawkers, boys, thieves, idlers, and vagabonds of every low grade,</i>	Селяни, різники, погоничі, лоточники, хлопчачки, злодії, гультяї, найнікчемніші волоцюги

<p>were mingled together in a mass; the whistling of drovers, the barking dogs, the bellowing and plunging of the oxen, the bleating of sheep, the grunting and squeaking of pigs, the cries of hawkers, the shouts, oaths, and quarrelling on all sides; the ringing of bells and roar of voices, that issued from every public-house; the crowding, pushing, driving, beating, whooping and yelling; the hideous and discordant din that resounded from every corner of the market; and the unwashed, unshaven, squalid, and dirty figures constantly running to and fro, and bursting in and out of the throng; rendered it a stunning and bewildering scene, which quite confounded the senses [10, 106-107]</p>	<p>змішалися в один натовп; свист погоничів, гавкіт собак, ревіння волів, мекання овець, рохкання і вереск свиней, вигуки лоточників, крики, лайка, сварка зусібіч, дзеленчання дзвіночків, шум-гам, що вихоплювався з шинків, тиснява, штовханина, виляск батогів, бійки, зойки, лемент, огидне виття, що лунало з усіх кінців ринку, і немиті, неголені, жалюгідні, брудні постаті, що шастали серед натовпу,- все це ошелешувало, приголомшувало того, хто потрапив сюди вперше. [6, 162]</p>
<p>That it was possible even for justice itself to confound the innocent with the guilty when they were in accidental companionship, <u>he knew already</u>; and that deeply-laid plans for the destruction of inconveniently knowing or over-communicative persons, had been really devised and carried out by the Jew on more occasions than one, <u>he thought</u> by no means unlikely, when he recollected the general nature of the altercations between that gentleman and Mr. Sikes: which seemed to bear reference to some foregone conspiracy of the kind. [10, 90]</p>	<p>Він <u>мав</u> <u>уже</u> <u>нагоду</u> <u>пересвідчитися</u>, що навіть правосуддя може сплутати винного з невинним, коли вони випадково опиняються поряд, а згадуючи суперечку між старим євреєм і містером Сайксом стосовно якоїсь недавньої змови, Олівер <u>анітрохи не сумнівався</u>, що Фейґін не раз задумував і здійснював підступні плани знищення своїх надміру обізнаних чи надто балакучих спілників. [6, 139]</p>

Щодо синтаксичних трансформацій під час перекладу текстів аналізованих романів з англійської на українську мову, то легко помітити той факт, що, наприклад, такі стилістичні синтаксичні прийоми, як інвертований порядок слів та подвійне заперечення практично не були відтворені у перекладі на українську мову. Хоча слід також враховувати, що граматичні засоби англійської та української мов істотно різняться.

Після аналізу лексичних та синтаксичних одиниць текстів романів Ч. Дікенса англійською мовою та в українських перекладах, можемо стверджувати, що в аналізованих текстах творів зустрічаються неологізми та діалектизми. Загалом значення англійських діалектизмів було відтворено нейтральною лексикою в перекладі на українську мову.

Щодо синтаксичних трансформацій під час перекладу текстів аналізованих романів з англійської на українську мову, то було виявлено, що інвертований порядок слів та подвійне заперечення практично не були відтворені у перекладі на українську мову. Хоча слід також враховувати, що граматичні засоби англійської та української мов істотно різняться.

Подальші перспективи дослідження у цій галузі вбачаються у комплексному лінгвостилістичному аналізі, класифікації та систематизації, а також аналізі способів перекладу інших творів Ч. Дікенса українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Бахтин М. М.* Литературно-критические статьи. – М.: Худож. литература, 1986. – 541 с.
2. *Богачевська Л. Н.* Чарлз Діккенс і українська література: проблеми рецепції і типології: автореф. дис. ... канд. філол. наук. 10.01.05 / Л.О. Богачевська; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2007. – 20 с.
3. *Гальперин И. Р.* Очерки по стилистике английского языка. – М., 1958. – 459 с.
4. *Глушкова Г.* Способы воссоздания своеобразия художественного языка интеллектуальной драмы Тома Стоппарда "The Real Inspector Hound" в переводе// Лінгвістичні студії: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. – Донецьк : Дон НУ, 2010. – Вип. 20: На честь 55-річчя професора А. П. Загнітка. – С. 254-259
5. *Діккенс Ч.* Великі сподівання. – К.: Веселка, 1986. – 480 с.
6. *Діккенс Ч.* Пригоди Олівера Твіста. – К.: Дніпро, 1987. – 424 с.

7. Телятникова О. Н. Языковые средства выражения комической модальности (на материале произведений английской художественной литературы XVIII-XXI веков): автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. – Самара: 2010. – 30 с.

8. Чала Ю. П. Наукові записки. – Випуск 89 (1). – Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 5 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – С. 122-126.

9. Dickens Charles. Great Expectations [1867 Edition]. Project Gutenberg Etext of Great Expectations, by Charles Dickens. – 315 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.manybooks.net/titles/dickenscetxt98grexp10a.html>

10. Dickens Charles. Oliver Twist. [1839 Edition] The Project Gutenberg EBook of Oliver Twist, by Charles Dickens. – 282 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.manybooks.net/titles/dickenscetxt96olivr11.html>

11. Leavis F. R. Dickens, the Novelist / F.R. Leavis, Q.D. Leavis – L.: Chatto and Windus, 1970. – 352 p.

12. Yamamoto Tadao. Growth and system of the language of Dickens: An introduction to a Dickens lexicon. (3rd, revised, edition). – Hiroshima: Keisuisha Publishing Company, 2003. – P. 589. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.thefreelibrary.com/The+Lexicon+in+Dickens.-a0125953299>

Стаття надійшла до редакції 17.10.2013

Дзвоник А.І., студ.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

ВОСПРОИЗВЕДЕНИЕ ЛЕКСИКО-СТИЛИСТИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ЯЗЫКА РОМАНОВ Ч.ДИККЕНСА В УКРАИНСКИХ ПЕРЕВОДАХ

В статье проанализирована специфика идиостиля Чарльза Диккенса, определены характерные черты его идиолекта и своеобразие его стиля, проведено исследование лексико-стилистических особенностей языка романов Ч. Диккенса, исследованы особенности передачи разговорной речи, диалектной и жаргонной лексики, коки в переводах произведений Ч. Диккенса, охарактеризованы особенности перевода фразеологизмов в романах, охарактеризованы синтаксические трансформации при переводе романов Ч. Диккенса на украинский язык.

Ключевые слова: *перевод, лексико-стилистические особенности, диалектизм, жаргонная лексика, фразеологизм, стилистический прием.*

Dzvonyk A.I., student,
Institute of Philology, Kyiv Taras Shevchenko National University

REFLECTING LEXICAL AND STYLISTIC PECULIARITIES OF THE LANGUAGE OF CHARLES DICKENS' NOVELS IN UKRAINIAN TRANSLATIONS

The article analyses the specifics of the idiolect of English writer Charles Dickens, defines the characteristic features of his idiolect and the peculiarity of his style, researches lexical and stylistic peculiarities of the language of his novels, as well as the essentials of rendering colloquial speech, dialect, jargon and cockney lexis in translations of Charles Dickens' works. Peculiarities of translating praseological units in Dickens' novels are defined, and a description of syntactic transformations in Ukrainian translations provided.

Key words: translation, lexical and stylistic peculiarities, dialecticism, jargon lexis, praseological unit, stylistic device.

УДК 811.161.2

Д'яконова О. В., асп.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

ДИСКУРС КОЛЕКТИВНОГО ЩАСТЯ ТА МАНІФЕСТАЦІЯ ЕМОЦІЙ У СИТУАЦІЇ ФУТБОЛЬНИХ ПЕРЕМОГ

У статті окреслюються особливості емоційних переживань у ситуації футбольних перемог. На матеріалі онлайн-дискурсу навколо трьох перемог у європейських турнірах вибудовується культурний сценарій ФУТБОЛЬНЕ СВЯТО, визначаються особливості мовного вираження позитивних емоцій.

Ключові слова: дискурс, щастя, футбол, культурний сценарій, мовне вираження емоцій, експресивні мовні акти

У сучасних дослідженнях з проблем взаємодії мови та емоцій постулюється конструктивна роль першої відносно останніх. Р. Філер для емоцій узагалі [Fiehler 1990: 78], а М. Коттінгем для переживань спортивних уболівальників [Cottingham 2012] переконливо показують, що мова не тільки й не стільки виражає та репрезентує емоції, які суб'єкт відчуває "внутрішньо" та "незалежно", як це припускається, зокрема, у когнітивізмі.